

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА

Розробник: **Анна ТАРАНЕНКО**, доцент кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Стратегічна екологічна оцінка
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	101 Екологія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Вивчення дисциплін «Оцінка екологічних ризиків», «Управління екологічною діяльністю», «Оцінка впливу на довкілля», «Управління відходами».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни сформувати у майбутніх фахівців систему умінь та компетенцій для забезпечення застосування правових та організаційних засад стратегічної екологічної оцінки проектів ДДП, запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень щодо реалізації проектів ДДП, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських і приватних інтересів.

Основні завдання навчальної дисципліни опанування методології виявлення та оцінки ймовірних наслідків виконання стратегічних документів для довкілля, включно зі здоров'ям населення, що дає змогу запобігати шкоді природі на глобальному рівні, а не лише на рівні окремих об'єктів; розробляти заходи з моніторингу фактичного впливу реалізованих програм, що забезпечує прозорість державного управління та дотримання міжнародних екологічних стандартів.

<i>Компетентності</i>	<i>Програмні результати навчання</i>
<p><i>загальні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності - Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p><i>фахові:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю. - Здатність до виявлення та оцінювання екологічно кризових територій та надання рекомендацій щодо їх відновлення. 	<p>ПРН 1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>ПРН 4. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p> <p>ПРН 15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.</p> <p>ПРН 20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують</p>

	<p>виконання норм і вимог екологічного законодавства.</p> <p>ПРН 22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.</p> <p>ПРН 27. Уміти виявляти та оцінювати екологічні ризики та екологоекономічні збитки за забруднення довкілля та проводити наукові дослідження, надавати рекомендації щодо зменшення техногенного навантаження на територію та здоров'я людей.</p>
--	---

Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	С.р.
Тема 1. Основні поняття, мета, принципи, процедура проведення та суб'єкти стратегічної екологічної оцінки (СЕО) і їх повноваження.	8	4	4	-
Тема 2. Етапи здійснення процедури СЕО, необхідні дослідження.	12	4	8	-
Тема 3. Заява про визначення обсягу СЕО.	34	4	4	26
Тема 4. Звіт про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування	36	4	4	28
Тема 5. Роль громадськості під час розробки та прийняття рішень стратегічного характеру, що мають вплив на довкілля..	35	4	4	27
Тема 6. Методологія діагностики та прогнозування у стратегічній екологічній оцінці.	22	4	4	14
Тема 7. Евристичні підходи в СЕО.	2	2	-	-
Тема 8. Порядок здійснення екомоніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.	16	2	-	14
Усього годин	165	28	28	109

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	
ПРП 1			5	5
ПРП 4	30			30
ПРП 15		10	10	20
ПРП 20	5	5		10

ПРП 22	5		5	10
ПРП 27	10	5	10	25
Разом				100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Опитування	
<i>Тема 1. Основні поняття, мета, принципи, процедура проведення та суб'єкти стратегічної екологічної оцінки (СЕО) і їх повноваження.</i>	3	-	30	3
<i>Тема 2. Етапи здійснення процедури СЕО, необхідні дослідження.</i>	6	-		6
<i>Тема 3. Заява про визначення обсягу СЕО.</i>	3	5		8
<i>Тема 4. Звіт про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування</i>	9	5		14
<i>Тема 5. Роль громадськості під час розробки та прийняття рішень стратегічного характеру, що мають вплив на довкілля</i>	6	5		11
<i>Тема 6. Методологія діагностики та прогнозування у стратегічній екологічній оцінці.</i>	3	2,5		5,5
<i>Тема 7. Евристичні підходи в СЕО.</i>	-	-		30
<i>Тема 8. Порядок здійснення екомоніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.</i>	-	2,5		2,5
Екзамен				20
Разом	30	20	30	100

Критерії оцінювання

виконання практичних завдань:

5 (7*)	Відмінне виконання практичної частини роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
4	Достатнє виконання практичної частини роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.
3	В цілому правильна робота з незначною кількістю помилок та поверхнєве знання теоретичної частини практичної роботи
2-1	Виконання практичної частини роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.

*- практичне завдання № 5 максимально оцінюється в 7 балів

виконання самостійної роботи:

2,5	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
1	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) у письмовій формі

опитування:

20-23	Здобувачем надана повна відповідь в усній формі (не менше 90% потрібної інформації)
15-20	Здобувачем надана достатньо повна відповідь в усній формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
5-15	Здобувачем надана неповна відповідь в усній формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
1-5	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)

Примітка: Контрольна робота складається з 5 завдань.

Шкала та критерії оцінювання екзамену:

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичне питання № 1	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	3	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
Теоретичне питання № 2	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна,

		що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
Теоретичне питання № 3	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
Всього (максимальна)	20	

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 165 год. Кількість кредитів – 5,5.

Форма семестрового контролю – іспит

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Існує можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча програма навчальної дисципліни, платформа Moodle.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>
2. Методичні рекомендації щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування
<https://ips.ligazakon.net/document/FN045244>
3. Григор'єва Л. П., Жежерун Є. Є. Стратегічна екологічна оцінка: навчальний посібник. К.: НАУ, 2020. 152 с.
4. Кучеренко В. І., Дем'янюк О. М. Екологічна політика та стратегічна екологічна оцінка: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 180 с.
5. Дем'янюк О. М. Основи стратегічної екологічної оцінки: методичні підходи та практика. К.: Екоінформ, 2021. 96 с.
6. Шутяк С. Постатейний коментар до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Видавництво «Компанія «Манускрипт»» Львів, 2019. 128 с.